

dr Agnieszka
Szuszkiewicz-Idziaszek
Akademia im. Jakuba z Paradyża
w Gorzowie Wielkopolskim
Wydział Ekonomiczny
e-mail: aszuszkiewicz-idziaszek@
ajp.edu.pl
ORCID: 0000-0002-7512-5225

Fundusze pożyczkowe w finansowaniu małych i średnich przedsiębiorstw

Loan funds in financing small and medium-sized enterprises

Słowa kluczowe:
fundusze pożyczkowe,
przedsiębiorstwo, rozwój,
finansowanie, MŚP

Streszczenie: W artykule przedstawiono możliwości finansowania małych i średnich przedsiębiorstw za pomocą funduszy pożyczkowych. Głównym celem opracowania była analiza poziomu zainteresowania pozyskaniem funduszy pożyczkowych przez małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) z województwa lubuskiego. Do osiągnięcia celu wykorzystano analizę dostępnej literatury m.in. z zakresu instrumentów pożyczkowych. Przeprowadzono także własne badania empiryczne, przy zastosowaniu metody ankietowej wśród grupy mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw zlokalizowanych w województwie lubuskim. W artykule zaprezentowano także działalność i rolę funduszy pożyczkowych w Polsce oraz cele Lubuskiego Funduszu Pożyczkowego.

Keywords:
loan funds enterprise,
development, financing, SME

Abstract: The article presents possibilities of financing small and medium-sized enterprises from loan funds. The main objective of this study is to present the interest of small and medium-sized enterprises from the Lubuskie Voivodship in loan funds. The research method used to meet the objective of this article is the analysis of available literature, i.a. in the field of loan funds. The author also carries out her own empirical research. The research is conducted using the survey method in the group of micro-, small- and medium-sized enterprises from the area of the Lubuskie Voivodship. The study also presents the activity and role of loan funds in Poland and the objectives of the Lubuskie Loan Fund.

JEL:
D73, G33, G38

Wprowadzenie

Mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) cechują się wysoką zdolnością adaptacyjną, co daje im przewagę nad dużymi przedsiębiorstwami w dynamicznie zmieniającym się systemie gospodarczym.

Rozwój jest istotnym elementem funkcjonowania przedsiębiorstwa, a dążenie do rozwoju jest priorytetem w utrzymaniu się na rynku [Krezymon, 2018]. Małe i średnie przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności potrzebują przede wszystkim kapitału. Niejednokrotnie jednak są one zbyt małe, aby pozyskać kapitał na korzystnych warunkach [Janasz, 2010, s. 56]. Dlatego szczególnego znaczenia nabierają alternatywne formy finansowania, takie jak fundusze pożyczkowe, które mogą stanowić skuteczne wsparcie dla sektora MŚP.

Częstymi formami wspierania (zwłaszcza rozpoczynających działalność przedsiębiorstw) jest udzielanie pożyczek, a także poręczeń, które mogą stanowić zabezpieczenie dla banków [Musiałkiewicz, 2019, s. 92]. Fundusze pożyczkowe udzielają pożyczek przeznaczonych na cele związane z podjęciem, prowadzeniem i rozwojem działalności gospodarczej [Sieradzka, 2011, s. 4].

Głównym celem przeprowadzonych badań była analiza poziomu zainteresowania małych i średnich przedsiębiorstw z województwa lubuskiego możliwością pozyskania kapitału za pośrednictwem funduszy pożyczkowych. Fundusze pożyczkowe wyróżniają się podejściem dostosowanym do specyfiki małych podmiotów, oferując produkty finansowe o mniejszych wymaganiach formalnych i bardziej elastycznych warunkach spłaty.

Przedsiębiorstwo w zmiennym otoczeniu

Przedsiębiorstwa funkcjonują w szybko zmieniającym się otoczeniu, a jedyne co jest pewne, to zachodzące zmiany. Przedsiębiorstwo, które chce tym zmianom sprostać, musi być elastyczne i powinno charakteryzować się umiejętnością zdobywania przewagi konkurencyjnej [Janasz, 2010, s.7]. Sukces przedsiębiorstw często związany jest z umiejętnością odnalezienia się na rynku, a chcąc funkcjonować w gospodarce rynkowej, są zmuszone bardzo szybko reagować na zmiany [Woźniak, Gemra, 2020, s. 73].

Współczesne podmioty gospodarcze, ukierunkowane na rozwój, muszą działać w sposób zaplanowany i strategiczny. Powinny też posiadać zdolność do dostosowania się do nieustannych zmian w otoczeniu, w którym funkcjonują [Cabaj, 2017, s. 11]. Otoczenie wywiera ogromny wpływ na rozwój przedsiębiorstw. Zarządzający podmiotem gospodarczym stają w obliczu potrzeb podejmowania decyzji wymuszonych przez niezmiernie szybko zmieniające się warunki [Porada-Rochoń i in., 2018, s. 14].

Jak wspomniano, w otoczeniu przedsiębiorstwa stale zachodzą dynamiczne zmiany. Podstawowy podział otoczenia obejmuje mikro- i makrootoczenie. Identyfikacja zmian, jakie zachodzą w mikro- (tj. otoczeniu konkurencyjnym) i makrootoczeniu jest konieczna zarówno dla bieżącego funkcjonowania przedsiębiorstwa, jak i dla realizacji długookresowych celów [Porada-Rochoń i in., 2018, s. 10–12].

Wyznacznikiem pozycji przedsiębiorstwa na rynku jest kapitał. Jest on nierozwalnym atrybutem przedsiębiorstwa, gdyż jego posiadanie w odpowiednich rozmiarach i czasie stanowi warunek tworzenia, funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstwa [Tokarski, 2008, s. 22].

Do najistotniejszych problemów pojawiających się zwłaszcza w początkowej fazie funkcjonowania niewielkich przedsiębiorstw (w tym innowacyjnych) należy niedobór własnego kapitału. Sposobem rozwiązywania tego problemu jest pozyskiwanie środków finansowych od członków najbliższej rodziny, przyjaciół czy poprzez zaciąganie kredytów konsumpcyjnych. Korzystanie z innych źródeł finansowania, zwłaszcza z kredytu, nie jest łatwe ze względu na wysokie wymagania w zakresie gwarancji i zabezpieczeń [Zieliński, Ociepa, 2016, s. 147].

W 2019 r., podobnie jak w poprzednich latach, w większości nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw (bez mikro) były finansowane środkami własnymi (tj. 68%), blisko jedną dziesiątą stanowiły środki ze źródeł zagranicznych (9,7%), a niewiele mniej – kredyty i pożyczki krajowe (9%). Pozostałe źródła finansowania inwestycji miały mniejsze znaczenie [Nieć, 2022, s. 29].

Fundusze pożyczkowe dla przedsiębiorstw

W literaturze przedmiotu, instytucje funduszy pożyczkowych i poręczeniowych są zazwyczaj definiowane jako [Wolański, 2017, s. 55]:

- instytucje mikrofinansowe umożliwiające pozyskanie niewielkiego wsparcia finansowego przede wszystkim mikroprzedsiębiorcom rozpoczynającym lub prowadzącym działalność gospodarczą na niewielką skalę,
- parabanki udzielające pożyczek przedsiębiorcom z sektora MŚP lub umożliwiające dostęp do pożyczek i kredytów na rynku finansowym,
- instytucje otoczenia biznesu o charakterze niekomercyjnym, będące w centrum zainteresowań najmniejszych podmiotów gospodarczych.

Z definicji można wnioskować, że ważną funkcją funduszy jest m.in. ułatwienie dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania, a także pobudzenie przedsiębiorczości [Wolański, 2017, s. 55].

W Polsce pierwsze fundusze pożyczkowe powstały na początku lat 90., a powodem ich utworzenia była realizacja programów wsparcia finansowego dla sektora MŚP

[Czajkowska, 2011, s. 227]. Fundusze pożyczkowe udzielają pożyczek przeznaczonych na cele związane z podjęciem, prowadzeniem i rozwojem działalności gospodarczej, m.in. na [Sieradzka, 2011, s. 4]:

- finansowanie inwestycji,
- wdrażanie nowych rozwiązań technicznych lub technologicznych,
- zakup maszyn i urządzeń,
- rozbudowę, adaptację lub modernizację obiektów produkcyjnych, handlowych czy usługowych,
- zakup materiałów i surowców koniecznych do realizacji zaplanowanego przedsięwzięcia gospodarczego.

Częstymi formami wspierania nowo powstających przedsiębiorstw jest udzielanie pożyczek, a także poręczeń, które mogą stanowić zabezpieczenie dla banków. Organizacje takie mogą nosić nazwy np. agencja, fundusz, izba towarzystwo, stowarzyszenie czy też fundacja. Część z organizacji, które udzielają pożyczek, stworzyło Polski Związek Funduszy Pożyczkowych (PZFP) [Musiałkiewicz, 2019, s. 92].

Polski Związek Funduszy Pożyczkowych reprezentuje na szczeblu ogólnokrajowym interesy funduszy pożyczkowych z całej Polski, wspierając ich działania na rzecz rozwoju regionów oraz sektora MŚP. PZFP został zarejestrowany w 2010 r., zastępując Polskie Stowarzyszenie Funduszy Pożyczkowych, które powstało w 2002 r. z inicjatywy reprezentantów pięćdziesięciu funduszy pożyczkowych działających jako organizacje pozarządowe o charakterze non profit. Głównym celem PZFP jest tworzenie i rozwój silnego systemu funduszy pożyczkowych w Polsce, umożliwiającego skuteczne finansowanie zakładania i rozwoju mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw [PZFP, *Informacje ogólne*].

Korzyści z usług funduszy pożyczkowych dla przedsiębiorców obejmują m.in. [GCWP, *Fundusze pożyczkowe*]:

- zwiększony dostęp do finansowania zewnętrznego przedsiębiorców z sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez szeroki wachlarz instrumentów finansowych tj. kredyty, pożyczki, poręczenia;
- korzystniejsze warunki finansowania przedsiębiorstw z sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, w tym tzw. start-upów;
- elastyczność – dla poszczególnych grup przedsiębiorców tworzone mogą być specyficzne warunki udzielania pożyczek np. dłuższa prolongata lub okres spłaty dla nowo powstałych przedsiębiorstw.

Lubuski Fundusz Pożyczkowy – wsparcie dla przedsiębiorców

Celem Lubuskiego Funduszu Pożyczkowego (LFP) jest finansowanie i wspieranie przedsiębiorców, którzy realizują inwestycje w **województwie lubuskim**, przyczyniające

się do rozwoju mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, wzrostu ich konkurencyjności, powstawania nowych miejsc pracy, a także wprowadzania do oferty firmy nowych produktów i usług – w dziedzinach zgodnych z kierunkami rozwoju regionu określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego. W ofercie LFP są pożyczki inwestycyjne, obrotowe, na innowacje oraz pożyczka płynnościowa [LFP, *O Funduszu*].

Ze środków przeznaczonych na wypłatę *pożyczek inwestycyjnych* finansowane są działania realizowane **na terenie województwa lubuskiego**, mające na celu rozwój lub wzmocnienie potencjału gospodarczego mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, zwiększenie bądź umocnienie ich pozycji na rynku, a także podniesienie ich konkurencyjności. Inwestycje te przyczyniają się również do tworzenia nowych miejsc pracy oraz wprowadzenia do oferty przedsiębiorstw nowych produktów lub usług. **Pożyczki udzielane są na bardzo atrakcyjnych warunkach**, a z preferencji w oprocentowaniu mogą skorzystać wszyscy przedsiębiorcy, a zwłaszcza ci, którzy planują zwiększyć liczbę miejsc pracy i którzy nie wyczerпали limitu pomocy *de minimis* [LFP, *O Funduszu*].

Pożyczkę obrotową można przeznaczyć na cele obrotowe takie jak np. zakup towarów, surowców, półproduktów, a także materiałów. Pożyczka może być przeznaczona jedynie na cele związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, tak więc ze środków pożyczki nie mogą być finansowane zakupy o charakterze konsumpcyjnym. Pożyczki nie mogą być przeznaczone na spłatę innych pożyczek i kredytów.

Ze środków **Pożyczki na innowacje** finansowane mogą być innowacyjne przedsięwzięcia realizowane **na terenie województwa lubuskiego**, które mają na celu wzmocnienie potencjału gospodarczego **mikro-, małych i średnich** przedsiębiorstw oraz podniesienie ich konkurencyjności. Środki z pożyczki mają być przeznaczone zwłaszcza na zakup analiz, opracowań, badań, ekspertyz, prototypów i innowacyjnych środków trwałych [LFP, *Pożyczka na innowacje*].

Warto zaznaczyć, że prawie 11 tys. polskich przedsiębiorców w 2021 r. uzyskało (dzięki działaniom funduszy pożyczkowych) dostęp do kapitału, za sprawą którego mogły rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, rozwijając dotychczasową działalność czy przejść przez trudny dla nich czas pandemii [Rogowiecki, 2021, s. 7].

LFP ma na celu wspieranie lokalnych przedsiębiorców poprzez oferowanie korzystnych warunków finansowania, co przyczynia się do zwiększenia konkurencyjności, a także stabilności gospodarczej regionu.

Cel i metody badawcze

Badania ankietowe przeprowadzono wśród mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw z województwa lubuskiego. Dane niezbędne do analizy zostały zebrane w maju i listopadzie 2024 r. Celem badań była analiza poziomu zainteresowania małych i średnich

przedsiębiorstw w regionie możliwością pozyskania kapitału za pośrednictwem funduszy pożyczkowych. Jako metodę badawczą zastosowano ankietę, która umożliwiła zebranie informacji na temat doświadczeń i opinii respondentów dotyczących funduszy pożyczkowych. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz, zawierający pytania dotyczące powodów pozyskiwania funduszy pożyczkowych.

Kwestionariusz składał się z dwóch części – pierwsza część obejmowała metrykę respondentów, natomiast druga zawierała pytania dotyczące m.in. zainteresowania pozyskiwaniem środków z funduszy pożyczkowych, a także źródeł pozyskiwania informacji o możliwościach korzystania z funduszy pożyczkowych.

Ankiety były adresowane do właścicieli oraz współwłaścicieli przedsiębiorstw, co pozwoliło na pozyskanie informacji bezpośrednio od osób podejmujących kluczowe decyzje w badanych podmiotach.

Dobór podmiotów do próby przeprowadzono losowo. Wybór odpowiednich przedsiębiorstw wspomogły m.in. bazy teleadresowe oraz strony internetowe. Dodatkowo w doborze próby badawczej zastosowano metodę tzw. „kuli śnieżnej”, polegającą na pozyskiwaniu od respondentów informacji dotyczących następnych osób, które mogłyby wziąć udział w badaniu.

Wyniki badań

W tabeli 1 przedstawiono strukturę badanych przedsiębiorstw z uwzględnieniem liczby zatrudnionych pracowników.

Tabela 1. Struktura badanych przedsiębiorstw pod względem liczby zatrudnionych pracowników

Lp.	Liczba pracowników	Liczba N=115	Struktura (w %)
1.	Mikroprzedsiębiorstwo (0–9 pracowników)	68	59,1
2.	Małe przedsiębiorstwo (10–49 pracowników)	36	31,3
3.	Średnie przedsiębiorstwo (50–249 pracowników)	11	9,6
4.	Razem	115	100,0

Źródło: opracowanie na podstawie badań ankietowych.

Z danych zawartych w tabeli 1 wynika, że największą liczbę badanych przedsiębiorstw stanowiły mikroprzedsiębiorstwa, które reprezentowały 59,1% wszystkich ankietowanych. Liczny ich udział może wskazywać na dynamiczny rozwój tego segmentu, a także ich znaczenie dla lokalnego rynku pracy.

Kolejną grupę respondentów stanowiły małe przedsiębiorstwa (31,3%). Obecność ich może świadczyć o rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Najmniejszą grupę stanowiły średnie przedsiębiorstwa (9,6%).

W tabeli 2 przedstawiono rodzaj działalności przedsiębiorstw biorących udział w badaniu.

Tabela 2. Rodzaj działalności przedsiębiorstw biorących udział w badaniu

Lp.	Rodzaj działalności	Liczba N=115	Struktura (w %)
1.	Handel hurtowy i detaliczny	54	47,0
2.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	19	16,5
3.	Transport i gospodarka magazynowa	17	14,8
4.	Informacja i komunikacja	12	10,4
5.	Budownictwo	7	6,1
6.	Inna działalność	6	5,2
7.	Razem	115	100

Źródło: opracowanie na podstawie badań ankietowych.

Jak można wnioskować na podstawie danych zawartych w tabeli 2, wśród badanych najwięcej było prowadzących działalność związaną z handlem hurtowym i detalicznym (47%). Wynik ten sugeruje, że handel jest kluczowym obszarem działalności dla mikro- i małych przedsiębiorstw z województwa lubuskiego.

Kolejna grupa respondentów to przedstawiciele działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (16,5%). Natomiast transport i gospodarka magazynowa stanowiły 14,8%, informacja i komunikacja 10,4%, budownictwo 6,1%, inna działalność to 5,2%.

W tabeli 3 przedstawiono zainteresowanie przedsiębiorców pozyskiwaniem środków z funduszy pożyczkowych.

Z danych przedstawionych w tabeli 3 można wnioskować, że zainteresowanie funduszami pożyczkowymi jest dość duże, bo 40,0% respondentów zadeklarowało zainteresowanie takimi środkami. Wynik może wskazywać na rosnącą świadomość przedsiębiorców o dostępnych możliwościach finansowania. „Raczej tak” – odpowiedziało 27,0% badanych. Może to oznaczać umiarkowane zainteresowanie i potrzebę dalszego informowania o korzyściach związanych z funduszami pożyczkowymi.

Niemal 14% badanych odpowiedziało, że nie są zainteresowani pozyskiwaniem środków z funduszy pożyczkowych. Warto zastanowić się, co jest przyczyną braku zainteresowania. Być może jest to obawa przed spłatą pożyczki lub zbyt mała wiedza w tym temacie. Raczej nie jest zainteresowanych taką formą finansowania 10,4% respondentów.

Można domniemywać, że wynika to ze strachu przed ryzykiem związanym ze spłatą pożyczki. Nie ma zdania na ten temat niemal 8,7% badanych przedsiębiorców. Być może wynika to z niewystarczającej wiedzy na temat funduszy pożyczkowych.

Tabela 3. Zainteresowanie przedsiębiorców pozyskiwaniem środków z funduszy pożyczkowych

Lp.	Zainteresowanie pozyskiwaniem środków z funduszy pożyczkowych	Liczba N=115	Struktura (w %)
1.	Tak	46	40,0
2.	Raczej tak	31	27,0
3.	Nie	16	13,9
4.	Raczej nie	12	10,4
5.	Trudno powiedzieć	10	8,7
6.	Razem	115	100

Źródło: opracowanie na podstawie badań ankietowych.

W badaniach zaobserwowano, że zainteresowanie funduszami pożyczkowymi wśród respondentów jest dość wysokie, co sugeruje rosnącą świadomość przedsiębiorców na temat dostępnych źródeł finansowania. Niektórzy respondenci mają wątpliwości, co może wskazywać na potrzebę dalszego informowania ich o możliwościach, jakie niosą fundusze pożyczkowe.

W tabeli 4 zaprezentowano powody korzystania z funduszy pożyczkowych.

Tabela 4. Powody korzystania z funduszy pożyczkowych

Lp.	Powody korzystania z funduszy pożyczkowych	Liczba
1.	Budowanie dobrej historii kredytowej	39
2.	Uproszczone i przyjazne procedury pożyczkowe w porównaniu z innymi źródłami zewnętrznego finansowania	21
3.	Wsparcie przy zakładaniu działalności gospodarczej	9
4.	Dostęp do eksperckiej wiedzy i szkoleń	7
5.	Elastyczność w ustanawianiu zabezpieczeń	4
6.	Inne	3

Źródło: opracowanie na podstawie badań ankietowych.

Jak wynika z danych zaprezentowanych w tabeli 4, respondenci jako najważniejszy powód korzystania z funduszy pożyczkowych zazaczyli budowanie dobrej historii kre-

dytowej. Respondenci zdają sobie sprawę ze znaczenia pozytywnej historii kredytowej, aby zwiększyć szansę w przyszłości w dostępie do różnych form finansowania.

Na drugim miejscu wskazali uproszczone i przyjazne procedury pożyczkowe w porównaniu z innymi źródłami zewnętrznego finansowania. Przedsiębiorcy zazwyczaj wybierają taką formę finansowania, która jest dla nich najmniej skomplikowana.

Następnie badani wskazali na wsparcie przy zakładaniu działalności gospodarczej oraz dostęp do wiedzy eksperckiej i szkoleń jako istotne elementy. Fundusze pożyczkowe, które oferują wsparcie merytoryczne, stanowią atrakcyjną formę pozyskiwania finansowania dla przedsiębiorców. Elastyczność w ustanawianiu zabezpieczeń uznali za mniej istotną. Największą wartość przywiązują bowiem do łatwości dostępu do finansowania.

Dzięki funduszom pożyczkowym przedsiębiorcy mogą m.in. budować pozytywną historię kredytową, co ma znaczenie przy współpracy z sektorem bankowym poprzez mniejsze wymogi dotyczące zabezpieczeń i zdolności kredytowej [Wolański, 2017, s. 59].

W tabeli 5 przedstawiono źródła pozyskiwania informacji o możliwościach skorzystania z funduszy pożyczkowych.

Tabela 5. Źródła pozyskiwania informacji o możliwościach korzystania z funduszy pożyczkowych

Lp.	Źródła pozyskiwania informacji o możliwościach korzystania z funduszy pożyczkowych	Liczba (w szt.)
1.	Internet	36
2.	Instytucje doradcze	22
3.	Spotkania z przedsiębiorcami	16
4.	Rodzina i znajomi	7
5.	Inne	6

Źródło: opracowanie na podstawie badań ankietowych.

Z zaprezentowanych danych w tabeli 5 można wnioskować, że przedsiębiorcy najczęściej pozyskiwali informacje o możliwościach korzystania z funduszy pożyczkowych ze stron internetowych. Internet jest więc podstawowym źródłem informacji o funduszach. Na drugim miejscu uplasowały się instytucje doradcze, a na trzecim spotkania z przedsiębiorcami. Respondenci zaznaczyli również, że o możliwościach ubiegania się o fundusze pożyczkowe dowiedzieli się od rodziny i znajomych.

Reasumując wyniki badań, kluczowa jest świadomość przedsiębiorców dotycząca możliwości, jakie oferują fundusze pożyczkowe, a także dostęp do informacji na ich temat. Edukacja finansowa może w istotnym stopniu wpłynąć na postawy przedsiębiorców wobec funduszy pożyczkowych, co z kolei może zwiększyć ich zainteresowanie i skłonność do korzystania z dostępnych źródeł finansowania.

Podsumowanie

Do najistotniejszych problemów pojawiających się zwłaszcza na początkowym etapie funkcjonowania niewielkich przedsiębiorstw należy niedostatek własnego kapitału [Zieliński, Ociepa, 2016, s. 147]. Podmioty te mają bardzo trudny dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania rozwoju, a zwłaszcza kredytów [Czajkowska, 2011, s. 227].

Za sprawą działań funduszy pożyczkowych, przedsiębiorcy uzyskali dostęp do kapitału, dzięki któremu mogli rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej czy też rozwinąć działalność już istniejącą. Jednocześnie mieli dostęp do eksperckiej wiedzy i szkoleń, które były oferowane przez podmioty prowadzące fundusze pożyczkowe [Rogowiecki, 2021, s. 7]. Udzielając finansowania przedsiębiorcom, fundusze pożyczkowe przygotowują ich do korzystania z oferty komercyjnego rynku finansowego. Jednocześnie w 2022 r. fundusze dowiodły po raz kolejny, że są filarem wdrażania pożyczkowych instrumentów zwrotnych finansowanych ze środków Unii Europejskiej [Rogowiecki, 2021, s. 7]. Dzięki pożyczkom przedsiębiorcy mogą inwestować w nowe technologie, nowe maszyny czy też szkolenia dla pracowników [PFP, *Pożyczki*].

Kluczowym wnioskiem z przeprowadzonych badań empirycznych jest umiarkowane zainteresowanie przedsiębiorców pozyskiwaniem środków z funduszy pożyczkowych. Analiza wyników wskazuje, że niemal 49% respondentów wyraziło zainteresowanie skorzystaniem z tego rodzaju finansowania, co świadczy o ograniczonym poziomie akceptacji tej formy wsparcia wśród badanych podmiotów.

Aby zwiększyć jeszcze zainteresowanie funduszami pożyczkowymi, wskazane jest podjęcie działań mających na celu edukację przedsiębiorców na temat korzyści i możliwości płynących z tego typu finansowania. Dzięki funduszom pożyczkowym bowiem przedsiębiorstwa zyskują możliwość rozwoju oraz zwiększają swoją konkurencyjność, co wpływa na ich potencjał wzrostu i trwałe umocnienie pozycji na rynku.

Institucje finansowe, a także organizacje wspierające przedsiębiorczość i jej rozwój powinny skoncentrować się na popularyzacji wiedzy na temat dostępnych możliwości finansowania. W rezultacie może się to przyczynić do zwiększenia zainteresowania przedsiębiorców funduszami pożyczkowymi.

Bibliografia

- Cabaj T. [2017], *Zarządzanie przedsiębiorstwem w niestabilnym otoczeniu – dylematy i wyzwania*, w: Pujer K., Danielak W. (red.), *Zarządzanie rozwojem organizacji w zmiennym otoczeniu*, Exante, Wrocław, s. 11.
- Czajkowska A. [2011], *Fundusze pożyczkowe szansą finansowania sektora MSP w kryzysie*, „Acta Universitatis Lodzianis”, Folia Oeconomica”, nr 247, s. 227.

- GCWP, *Fundusze pożyczkowe*, Gdańskie Centrum Wsparcia Przedsiębiorczości, Polska Fundacja Przedsiębiorczości, <https://www.gdyniaprzedsiebiorcza.pl/pl/finansowanie-dzialalnosci-gospodarczej/fundusze-pozyczkowe> (data dostępu: 06.10.2023).
- Janasz K. [2010], *Kapitał w finansowaniu działalności innowacyjnej przedsiębiorstw w Polsce*, Difin, Warszawa, s. 56.
- Krezymon M. [2018], *Determinanty rozwoju przedsiębiorstw sektora MSP*, „Współczesne Problemy Ekonomiczne”, nr 2(18), Uniwersytet Szczeciński, s. 23.
- LFP, *O Funduszu. Unijne pożyczki na korzystnych zasadach*, Lubuski Fundusz Pożyczkowy, Agencja Rozwoju Regionalnego SA, <https://www.lfp.region.zgora.pl/o-funduszu/o-funduszu> (data dostępu: 25.09.2023).
- LFP, *Pożyczka na innowacje – Podstawowe informacje. Unijne pożyczki na korzystnych zasadach*, Lubuski Fundusz Pożyczkowy, Agencja Rozwoju Regionalnego SA, <https://www.lfp.region.zgora.pl/pozyczka-na-innowacje/podstawowe-informacje> (data dostępu: 25.04.2024).
- Musialkiewicz J. [2019], *Podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej*, Ekonomik, Warszawa, s. 92.
- Nieć M. [2022], *Obraz statystyczny przedsiębiorstw w Polsce*, w: Skowrońska A., Tarnawa A. (red.), *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce*, PARP, Warszawa, s. 29.
- PFP, *Pożyczki*, Polska Fundacja Przedsiębiorczości, <https://www.pfp.com.pl/pozyczki/dla-przedsiębiorców> (data dostępu: 10.10.2023).
- Porada-Rochoń M., Brojak-Trzaskowska M., Kordela D., Tomczyk M. [2018], *Przedsiębiorstwa w obliczu wyzwań XXI wieku. Modele biznesowe, finansowanie, innowacje*, edu-Libri, Kraków-Legionowo, s. 10–14.
- PZFP, *Informacje ogólne o Polskim Związku Funduszy Pożyczkowych*, Polski Związek Funduszy Pożyczkowych, <https://pzfp.pl/index.php/o-pzfp> (data dostępu: 12.10.2023).
- Rogowiecki P. [2021], *Fundusze pożyczkowe w Polsce. Raport*, PZFP, 12 października.
- Sieradzka K. [2011], *Fundusze pożyczkowe – instrument finansowego wsparcia rozwoju sektora MSP w Polsce*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego”, nr 686, „Finanse, Rynki finansowe, Ubezpieczenia”, nr 47, s. 4.
- Tokarski A. [2008], *Strategie finansowania działalności a modele struktury kapitału*, w: Antkiewicz S., Kalinowski M. (red.), *Tendencje i uwarunkowania rozwoju finansów przedsiębiorstw i finansów publicznych*, CeDeWu, Warszawa, s. 22.
- Wolański R. [2017], *Fundusze pożyczkowe i doradcze a małe i średnie przedsiębiorstwa – wzajemne interakcje*, „Współczesne Finanse. Teoria i Praktyka”, nr 1(2), s. 55, DOI: 10.18276/wf.2017.1-06.
- Woźniak J., Gemra K. [2020], *Kształtowanie przewag konkurencyjnych. Perspektywa finansowania procesów innowacyjnych i zarządzania ryzykiem we współczesnych przedsiębiorstwach*, Difin, Warszawa, s. 73.
- Zieliński K., Ociepa T. [2016], *Finansowanie społecznościowe jako źródło pozyskiwania środków finansowych*, w: Zieliński K. (red.), *Finansowe aspekty rozwoju przedsiębiorczości*, Difin, Warszawa, s. 147.

